

LAAMORDE HOOREEJO BATTAA EN

BURKINA FASO
Maa Gusii maa Gasii, en Kawan

HOWRUUJO GUVERNEMA

KUMPITAL BATU BATTAAA EN

(PP-G-L°003-2026)

Pegdwennde Zilbeer WIDIRAWGO

Wagadugu, ñanne 29 lewru go'aburdu hitaande 2026

Batu Battaa en joyfinaama Wagadugu,
ñannde Alkamiisaare 29 lewru go'aburdu hitaande 2026,
e dow joonde mum woowunde wadeede,
yuwude yamnde 9 yahade yamnde 13 e min 31,
dow hooreyaaku
e teddeengal kapiten Ibrahim TARAWORE,
Hooreejo kawjo leydi men, Persidan batu Battaaa en.

Batu on tabintinii ko aykaa ley ndee joonde,
hettindii kibaaruuji kaalaadi,
hokki golloobe laamu,
dey hokki laawol golleeji ngadowee ley leyde janane.

I. KO TABINTINA

I.1. BANNGAL BATTAARE LEYDI HIILNIINDE NDEMRI, NDIYAM, MARAL E JAWDI LEY NDIYAM

Joonde battaa en tabintinii dekere banngal hegitaare battaare leydi hiilniinde ndemri, ndiyam, maral e jawdi ley ndiyam.

Oo dekere yo gaɗa baylital guvernema ngadufɗo ñanne 12 lewru go'aburdu hitaande 2026 dey woowtina beydaaje de dekere l°2025-1545/PF/PRIM mo 1er lewru sappo e didaɓurdu 2025 banngal hegitaare battaaje laamu.

Hegitaare heyre na wondi e keydintine mawɗe dewtude de :

- joyɗingol gollal hoorujo ndewtudo ;
- joyɗinde seketariya duumoowo jokkondirgol golleeji hawju demal e bantaare neeboore noddirteende (SP/CPSADD) ;
- semmbingol seketariya golleeji demal-maral e liyɗi e jokkondirgol e golle ndiyam (ST-OAPH) ;
- jillondirgol seketariya hikima hawju woowtingol daliliiji ndiyam (ST-GIRE), e sarwisi no mawɗo kiilniido ndiyam laadam e sarwisi mawɗo kiilniido kilniido daliiliiji ndiyam e sarwisi mawɗo kiilniido ñibngooji ndiyam laato sarwisi kiilniido ndiyam e golle ndiyam noddirteendo dejeses (DGREH) ;
- mooytugol seketeriya hikima hawju gone jaawude banngal WASH (ST-WASH) e yaharugol golleeji mum to seketariya fedde laamu ndeenaagu nguurey (SE-CNSA) ;
- jillondirgol sarwisii no mawɗo kiilniido ndeenaagu piilki (DGPE) e sarwisiino mawɗo kiilniido la'aare, diye tuunde e giige laato sarwisi gooto noddirteendo sarwisi mawɗo kiilniido piilki e nokku nguurndam noddirteendo dejesew (DGECV) ;

- jillondirgol sarwisi mawɗo kilniido faggudu piilki e baylital wakkati –e sarwisino mawɗo kilniido bantaare faggudu gure dejeper (DGPER) laatoo sarwisi mawɗo kilniido bantaare faggudu gure noddirteedo dejeper (DGPER) ;
- joyɗingol sarwisi hikimaajo kilniido aawdiiji leɗɗe ley sarwisi mawɗo kilniido demal biɓɓe leɗɗe ;
- jillondirgol sarwisiiiji ndewguuji kiilniidi demal, maral e biɓɓe ndiyam e sarwisiiiji ndewguuji kilniidi ndiyam e la'aaree piilki faa waɗa sarwisiiiji ndewguuji kilniidi demal, ndiyam, maral e biɓɓe ndiyam (DRAERAH). Ngol jillondirol na lima sarwisiiiji porwensiiiji .

Tabintingol oo dekere wallan battaare hilniinde demal, ndiyam, maral e biɓɓe ndiyam hebude hegitaare heyre faa waɗa golleeji mum.

I.2. BANNGAL BATTAARE LEYDI KIILNIINDE HAWJU LAAMU LEYDI E YAADU

Joonde battaa en tabintinii **talki kumpital ɗiɗi (02)** .

Talkuru kumpital aranurdu yo **porje dekere** sankitingol partiiiji politikki e kawrite politikki .

Ley hitaande 2022, winndugol tuumtagol partiiiji e kawrite politikki winndii partiiiji 209 kawrite politikki 12 . kaa, ley woteeji 22 lewru sappo e go'aburdu 2020, partiiiji e kawrite politikki 125 tewtii laamu dey kanji 15 keɓii depite e jeɓe tawegol kuubuungol 49,66%.

Ngol gonal na holla noone burɗugol jowiingol dow ɗuudal partiiiji ɗi keyɗaaka beydi rafi anndeede ley leydi mo humtataa peendaaje. Ndelle, partiiiji e kawrite politikki na tampa hawrondinde biɓɓe Burkina, ɗum fuu na holla rafi waɗugol golle maɓɓe hono no doygol yamiri nih.

Ndelle, noone mballoowo hono no joyŷinira noh na walla senndude biɓɓe leydi , alminde ngurndam, tampinde potal e joyŷinde bantaare nde fotay ley leydi. Saabu oo tayka e sabaabu golleeji fewreeji gwadoobe politikki yoga, golleeji partiiji e kawrite politikki ndarnaamaa illa 30 lewru jeeynaburdu 2022.

Beydi du, sankitingol partiiji e kawrite politikki e moyŷintingol noone potal woni peendaaje mawɗe kollaade ley kumpital kuubuungal depite en taranzison, yuuwuude e battuuji e biɓɓe leydi ndewguuji dow baylite politikki, sarwisiiji e laamuuji , tabintinaade ñanne 22 lewru jeeynaburdu hitaande 2023.

Na laabi ke noone mballoowo joyŷiniraado e doole marugol yimbe e no maroobe heybe njogori dum, reway fay seeda e nguurndam e finaatawaaji , na walla halkude mbaadi hawju laamu jamaa .

Saabu dum, ley gonal hannde baylital laamu, sankitingol partiiji e kawrite politikki heba daranagol lobbo na tilsa .

Ngol sankitingol na walla moyŷinde cubol politikki e miiloojii revolisiyon bantaare jamaa.

Tabintingol oo dekere saabotoo sankitingol partiiji e kawrite politikki.

Talkuru kumpital didaɓurdu yo **porje lalawa** banngal ñifugol lalawa l°032-2001/AN mo 29 lewru sappo e go’aburdu 2001 bangal sariya patiiji e kawrite politikki Burkina Faso, lalawa l°008-2009/AN mo 14 lewru nayaburdu hitaande 2009 banngal hokkugol buudi partiiji e kawrite politikki e porpaganndiiji woteeji e lalawa l°009-2009/AN mo 14 lewru nayaburdu 2009 banngal sardi politikki lunndiido laamu e baylital mum l°2013/AN mo 17 lewru sappo e didaɓurdu hitaande 2013.

dii iri sardiiji mballi sankitagol partiiji e kawrite politikki dii ngalaa miilo , ngalaa darja, wanaa tabintinool nguurndam e leydi , walla ittugol hoolaare biɓɓe leydi e sarwisiiji laamu.

kaa, hebbingol dii sardiiji, ley duubi keewɗi gaɗa tabintinool keewal partiiji kuubuungal, holli rafi jikkondirde di e miilooji mawɗi jamaa, sadɗaaji ndeenaguuji e laamuuji e tilsereeri hanndeeji baylital laamu , semmbingol potal leydi e buytugol yahadu nguurndam laamu.

Beydi du , rafi baawɗe partiiji e kawrite politikki wadude golleeji muɓben e yarda guvernama waylitinde laamu , caabii ndarnude golleeji maɓɓe ñannde 30 lewru jeeynaburdu hitaande 2022.

E dow ko falti dɗum, ñifugol dii sardiiji na laati aranal fu winndugol sardi woowtinaado e ngoongaaji nguurndam e finaatawaaaji. dɗum wallan omtude laawol baylital mbaadi hawju politikki Burkina Faso.

Joonde battaa en hokkii yarda yaharugol oo porje laluwa to asammɓule depite en taranzison.

I.3. Banngal Battaare kiilniinde faggudu e hawju kaalisi laamu

Joonde battaa en tabintinii talki kumpital sappo (10).

Talkuru kumpital aranurdu yo porje dekere banngal sardi kuubuudo iimaade deente bantaare gollaade ley Burkina Faso.

Faa beyda l’impact kaalisi laamu waylitinde faa wooda daliliiji nguurndam jamaa lehiiɗo , daliili hawju kaalisi laamu ley Burkina Faso dursitaama faa wada lunnde iimaade bantaare, wattitirgol e daliliiji finaatawaaaji hono porjeeji e porgaramiiji bantaare.

Porje dekere riiwataana joyŷ/inde sariya sardī tedduŋo , daliliiji e laabi jogiidi semmbe hawju mballooji saajanaade jogola e keewtal hooreme du pilotage e hawju kaalisi laamu sarwisiiji laamu.

Keydintine mawde oo dekere ngoni :

- Semmbingol hooraaku laamu ley jaaral yeeso, hawju, tuumtagol e hawrondingol kaalisi laamu ;
- la rationalisation adadu golleeji hawju e jo,,yyingol sarwisi gooto kalfinaado hawjaade haddi iimaade golle bantaare battaa gooto ;
- heyŷugol depansiiji njaaki 5% du buudi kuubuudi hawrondinaadi iimaade golleeji bantaare , heba hokka daliliiji hokkugol buudi ;
- omtugol konti fukkingol buudi gere banki terejoor faa jaba buudi yuwooji e laamu , gollidiibe e walliroobe buudi e nokkuuje fuu gadaade joyŷingol iimaade bantaare.

Tabintingol oo dekere wallan hebude sardī dow iimaade golleeji bantaare gadaade Burkina Faso, heba semmbina hawju kaalisi laamu.

Talkuru kumpital dīfaburdu yo **porje dekere** banngal hokkugol laawol beydugol tawegol laamu ley buudi umminirdi golle sosiyete AIR BURKINA SA e wadugol dūm sosiyete laamu .

Sosiyete AIR BURKINA na jogi sadfaaji banngal buudi e golleeji illa duubi keewdi, na bonna baawde mum nawtoragol e gonal jawdi mum. E ley ngal gonal, laamu Burkina adii aadi waylitingol .

Ndelle, ñanne 24 lewru jeeynaburdu 2024, laamu ñaaroke dey hebi to neddo feereejo , na jogi aksonji (111) dūm na foti 1% buudi umminirdi sosiyete, yoppidingol haddi aksonji e tamma gooto. Gada dee golle, laamu Burkina laatooto jeydo sosiyete AIR BURKINA SA, wada dūm sosiyete jeyal laamu.

Tabintingol oo dekere wallan dartinde hebugol aksonji connadi , sakkugol beydagol tawegol laamu ley kapital nguurndam AIR BURKINA, hono no lalawa l°025/99/AN mo 16 lewru sappo e go'aburdu 1999 banngal sardi kuubuudo sosiyeteeji jogiidi buudi laamu.

Talkuru kumpital tataburdu yo **porje dekere** banngal joyfingol sarwisi Burkina kiilniido golle na rabbinira abepe « ABPE ».

Sarwisi Burkina kiilniido golle yuwaanaa e jillondirgol sarwisi laamu bantaare golle aenep (ANPE) e taykagol laamu golle e formason onef (ONEF). **En effet**, na holle ke dhi sarwisiiji di na ngafa golle gooto ley luumo golle e golleeji mabbe yogaaji na badondiri.

Ngol jillondirgol riiwataana heyfugol sarwisiiji e feendaare mawnde semmbingol e potal golleeji laamu. Na walla hawrondingol e hawjagol daliliiji , beydugol wadugol politikki e golleeji banngal golle, hokkugol golle e tuumtagol luumo golle .

Tabintingol oo dekere wallan joyfingol sarwisi Burkina daraniido golle hebude sarwisi kengudo e baawal bantaare golle hokka jokolbe e dabboobe golleeji.

Talkuru kumpital nayaburdu yo tabintingol dabare RELANCE, daliili keso bantaare 2026-2030.

Ley hebbingol sardiiji lalawa l°034-2018/AN mo 27 lewru jedfaburdu 2018 banngal hollugol e hawju bantaare, Burkina Faso na jey winndude ley duubi joy fu, daliili laamu laabinoowo jaare yeeso bantaare potooji e ji'iile laamu bantaare neeboore .

Dabare Ummitaare 2026-2030 heban hakkiillooji e daliliiji joyfinanoodi e politiikiiji e dabareeji gonudi na ngolle.

Na dūm woni ley doygol golleeji mbinndaadi ley sardi taranzison mo 14 lewru sappoburdu hitaande 2022 e baylital mum mo 25 lewru joyaburdu 2024, cube gadaade faa dura revolsiyon bantaare jamaa (RPP), politikkiiji golleeji e miilooji di Burkinaabe kollii wakkati winndugol jannde leydi anniyaado (ENP) « Burkina 2060 ».

Jiile Dabare UMMITAARE 2026-2030 yo wadude « **Burkina Faso, leydi heewtundi hoorem e humtaare, ñiboori bantaare hoorem e neeboore wallore jam yimbe fuu** ». wadugol dūm , tobbé nay 04) piliers gollé woni dartinaade . yo :

- tobbere1 « semmbinde ndeenaagu , potal nguurndam e jam » ;
- tobbere 2 « waylitinde laamu e semmbinde hawju laamu » ;
- tobbere 3 « bantude golloobe » ;
- tobbere 4 « semmbinde ñibngooji e waylitinde faa booya faggudu ».

tabintingol oo dekere wallan hokkude Burkina Faso daliili keso bantaare , le Dabare UMMITAARE 2026-2030.

Talkuru kumpital joyaburdu yo **porje dekere** banngal joyfingol , golleeji, hegitaare e njaaki sardi tuumtagol e etugol Dabare UMMITAARE 2026-2030.

Dabare UMMITAARE 2026-2030 na laatii daliili mawdo gollé guvernema banngal bantaare faggudu e nguurndam ley duubi joy (05) garooji .

Tabintingol oo plan na tilsi joyfingol anniya laamu ponnditiido e jogiido semmbe tuumtagole etugol, dūm saabi winndugol oo dekerre.

Feendaare oo sardi woni , tanñorde pilotage lobbo e ponnditiido joyfingol Dabare UMMITAARE, wallude tuumtagol wakkati fu baawde e wootingooji

politikkiiiji jamaa e saajanaade hollitingol golloobe e laabal ley hawju daliliiji jamaa .

Tabintingol oo dekere wallan joyfingol sardi tuumtagol e etugol Dabare UMMITAARE 2026-2030.

Talkuru kumpital jeegaburdu yo **porje dekere** banngal joyfingol sarwisi hawju peyaasi (AGP).

Joyfingol sarwisi hawju peyaasi riiwataana tanñorde yahadu golle jamaa peyaasi ley daliliiji lobbi e wadude gollal peyaasi saabe sarwisi ngadanaa dum , jogiido hawju mboowtinaado.

Golle sarwisi hawju peyaasi woni :

- hawju e nawtoragol noone peyaasi ;
- hawrondingol e nangol kaalisi peyaasi ;
- gollal fu kabodiingal ngal laamu halfinii banngal golle peyaasi .

tabintingol oo dekere wallan joyfingol sarwisi hawju peyaasi , hono no dekere l°2014-609/PRES/PM/MEF/MFPTSS mo 24 lewru jeddaburdu 2014 banngal daliliiji e sardiiji joyfingol, hawju e mooytugol sarwisiiiji laamu.

Talkuru jeddaburdu yo **porje dekere** banngal tabintingol sardiiji feereji sarwisi hawju peyaasi (AGP).

Tabintingol oo dekere wallan hokkude sarwisi hawju peyaasi hebude sardiiji heba wada golleeji mum, hono no dekere n°2014-613/PRES/PM/MEF du 24 juillet 2014 banngal daliliiji e sardiiji joyfingol, hawju e mooytugol sarwisiiiji laamu.

Talkuru kumpital jeetataburdu yo banngal **porje dekere** libugol keesuwal feerewal laabi Burkina (FSR-B).

Ngol libugol na walla buytude sarwisiiji laamu e semmbingol golle guvernama. Golle keesuwal laabi Burkina sottinaama yahara battaare hilniinde faggudu e kaalisi kam halfinahawrondingol kaalisi fodaneede ñiɓngo e jogola laabi FSR-B.

Tabintingol oo dekere sakkaama libugol keesuwal feerewal laabi Burkina.

Talkuru kumpital jeeynaburdu yo **porje dekere** banngal hegitaare battaare hiilniinde faggudu e hawju kaalisi laamu

Oo dekere riiwataana winnditagol dekere l°2024-1457/PRES-TRANS/PM/MEF mo 22 lewru sappo e go'aburdu 2024 banngal hegitaare battaare hiilniinde faggudu e hawju kaalisi laamu heɓa hawra e dekere l°2025-1545/PF/PRIM mo 1er lewru sappo e diɗaɓurdu 2025 banngal hegitaare battaaje , e hiisaade feereji yogaaji tilsudi njaaki sarwisiiji.

Janngitagol oo dekere wallan hiisaasz sarwisiiji yoga mawdi e kaɓɓodiidi , wadude baylite.

Ley keyɗintine oo dekere en mbaawi jogitaade ke golleeji banngal hegitaare battaare hiilniinde faggudu e hawju kaalisi laamu alkadar ley peccee leydi na ngondi sarwisiiji ndewguuji faggudu e hawju kaalisi laamu (DREF).

moyɣintingonji e baylite ngoni ley don :

- yaajingol golleeji fedde laamu golloore kibaaruuji kaɓɓodiidi e kaalisi noddirteende sentif (CENTIF) ;
- mooytugo sarwisi jinnganoowo sariya laamu, saabu sottineede mum yahare battaare hilniinde sariya ;
- waylitingol innde jurnal luumooji laamu laato sarwisi kibaaru luumooji laamu (DIRMP) ;
- hiisaade keesuwal fukkingol e hokkugol kaalisi Burkina Faso (CDI-BF) ;
- hiisagol sarwisi hawju peyaasi (AGP) ;

- hiisagol keesuwal buudɔ burkina bantaare faggudu e nguurndam noddirteengal (FBDES) « Tõogo ».

Tabintingol oo dekere wallan battaare hiilniinde faggudu e hawju kaalisi laamu

Hebude cegilaare heyre faa wada golleeji faa wooda .

Talkuru kumpital sappabo yo **porje dekere** banngal joyɣingol lekkol mawɔ ekkitagol ñibngo laanaaji piirooji Bobo-Dioulasso na noddiree (ISAB).

Gonal ndeenaagu ngonungal Burkina Faso tilsinii woowtingol baawde ndeenaagu e reenugol leydi men.

Joyɣingol lekkol mawɔ ekkitagol ñibngo laanaaji piirooji Bobo-Dioulasso (ISAB) na laati hono jaabu kegitiido, tabitoowo e yoyre ley sadɗaaji ndeenaagu e bantaare di leydi men hawrata .

Golle ISAB woni :

- formason aranurdu , hakkundeeje e dowuuje golleeji aviyason militeer;
- formason aranurdu , hakkundeeje e dowuuje golleeji aviyason yimbe bolbe ;
- formason jom annde cebde e hooreebe golle ko haɓbodi e aviyason ;
- bantaare golleeji gollidal adunaaru e gollidiiɓe banngal golleeji aviyason e tewtugol hakkunde iniwersiteeji .

tabintingol oo dekere wallan joyɣingol lekkol mawɔ ekkitagol ñibngo laanaaji piirooji Boobo-julaso.

I.4. BATTAARE HIILNIIDE NDEENAAGU

Joonde battaa en tabintinii dekereeji diɗi **(02)** .

Dekere arano yo hegitaare hilniinde ndeenaagu .

Oo dekere yo gada wayltingol guvernema gadufo nannde 12 lewru go'aburdu 2026 dey beydi baylite cakkaade e dekere l°2025-1545/PF/PRIM mo 1 lewru sappo e dida'burdu 2025 bannal hegitaare battaaje laamu.

Oo dekere riiwataana beydude golleeji kesi battaare cakkaadi ley golleeji kabodiidi e hawju neeboowo jawdi laddeji e bibbe ladde .

Heydintinde mawnde ley oo dekere woni beydude sarwisiji kesi hono laabal, sarwisi mawdo kilniido diye e laddeji, sarwisi laamu daraniido nokkuuje ndeenaade, e lekkol jannde diye e laddeji .

Tabintingol oo dekere wallan battaare hilniinde ndeenaagu hebude hegitaare heyre faa wada golleeji mum.

Dekere didabe yo hegitaare e njaaki sarwisi mawdo kilniido polisaare na ranbnbinira dejepen « DGPN ».

Ley nanngereji kabodiidi e yimbe bonbe , polisaare wayltoke faa tawe e habdugol o bone e joyfingol sarwisiji kesi e jikkondirgol e sardiiji gonudi.

Na tilsa heydintinde hegitaare mum, heba walla polisaare wadude golle mum sarwisi laamu daraniido ndeenaagu yimbe e jawdi muuben, ndeenaagu laamu e hebbingol lalawaaji e sardiiji.

Keydintine mawde ley oo dekere ngoni :

- hegitaare dejepen (DGPN) dow tobbe nay (04) golleeji ndeenaagu leydi sariya , humpitingol e jogola hawju ley battaaje ;
- joyfingol sarwisi kilniido gineeji gollitirdi faa humta sadfaaji kabodiidi e golleeji e gineeji ;
- jikkondirde fedde feereere jinnganoore polisaare leydi jesipen (GSIPN) e kabine hooreejo polisaare ;

- mooytugol e jillondirol sarwisiiji keewdi, pecce e sarwisiiji.

Tabintingol oo dekere wallan polisaare wadude golleeji mum laamu.

I.5. BANNGAL BATTAARE HIILNIINDE BANTAARE LUJINAAJI, JAAGU E GOLLE ÑEEÑAL

Joonde battaa en tabintinii **dekere** banngal baylital l°2023-1276/PRES-TRANS/PM/MEDICAPME/MEFP mo 05 lewru sappoɓurdu 2023 banngal sardiiji subagol yimbe ngonube ley pelle hawju sosiyeteeji gollirooji buudi laamu , sarwisiiji laamu feereaji.

Ngal baylital wallan hoynude sardiiji subagol hawjotoobe e hooreebe fedde hawjotoonde.

Keydintine mawde oo dekere ngoni :

- semmbingol hollitingol hawjotoobe ;
- darjingol anndal kebaangal e hokkugol hawjotoodo duubi tati warta gada timmugol golle mum ;
- yaajingol mbaawube subeede naata ley hawjotoobe e nannugol hooreebe golleeji e hooreebe kabine battaaje ;
- reentingol anndal kebaangal ley hawju laamu e jeyal halal ley subagol hawjotoodo.

tabintingol oo dekere wallan ittude sadɗaaji kawraadi ley subagol hawjotoobe.

I.6. BATTAARE HIILNIINDE ÑIBUGOL LEYDI

Joonde battaa en tabintinii **dekere** banngal hegitaare battaare hiiniinde ñiɓugol leydi .

Dekere 1° 2026-0006/PF/PRIM mo 12 lewru go’aburdu 2026 banngal baylital guvernema joyŷinii battaare hiilniinde ñiɓugol leydi (MCP), dūm woni jillondirgol battaare hiilniinde battaare hiilniinde laawi e jukkondiral e maayo e battaare hiilniinde ñiɓdiiɗi ngalluuje e nokku nguurndam yimbe.

Ngal baylital kesal tilsa winnditagol hegitaare laamu heɓa fonnda e golleeji yaajinaadi e battaare nde.

Keydintine kese ley oo dekere ngoni :

- sakkagol daranagol gootol battaare ley reejiiyon e porwensi ;
- laaɓingol golleeji hakkunde jannde hikimaaji e wuurtugol ;
- la création d’un poste de Secrétaire général adjoint.

Tabintingol oo dekere battaare hiilniinde ñiɓugol leydi heɓude hegitaare heyre heɓa waɗa golleeji mum, hono no dekere 1°2025-1545/PF/PRIM mo 1er lewru sappo e diɗaɓurdu 2025 banngal hegitaare battaaje laamu yamirii nih .

II. KIBAARUUJI KAALAADI

II.1. Battaa kiilniido faggudu e kaalisi laamu ministre yottinii batu on kibaaruuji didi (02):

- **Kibaaru arano** on wo banngal hollugol ko hebaa ley hiñugol ferewol banngal ñibugol parselji SONATIR (SONATUR) ley Waga demil ngadugol yūuwde ñanne 1 yahade 29 lewru jeetataburdu hitaande 2024 e yūuwde ñanne 9 lewru jeddāburdu yahade ñanne 16 lewru jeenayaburdu hitaande 2025.

Feendaa ngol hiiñugol wo faa faamee alkaradara nibngooji ngadaadi ley parselji nokkuuje SONATUR mo Waga demil e mo Komsilga dey talkuru limle parselji di ñibaaka, ñibaadi e nibaadi seeda, ngadee.

Kiiñol aranol ngol hollii parselji di nibaaka 2 654, parselji di ñibngo ñakungo 3 407. Kiiñol didabol ngol hollii parselji di ñibaaka 522, parselji di ñibngo ñakungo 1 184 e parselji di kewtataako 17.

Ngal gollal hollii mbaadi nibngo ley parselji dee nokkuuje didi. ko dūm nafiri wo yaawingol maa fuddugol ñibngo parselji darinoongo maa ngo fuddaayno fay seeda ;

- **Kibaaru didabo** na yottina banngal no Keesu Kaalisi yiddeleydaaku (FSP) hawjoraa.

Hawju keesu on na holla kaalisi naatudo e ko wadīraa golleeji faa dō hewti ñanne 31 lewru sappo e didāburdu hitaande 2025.

Yuuwd ñanne 1 lewru go’oburdu hitaande 2025, kaalisi naatudo e jihaaji di yuuri fuu, b **222 242 025 258,3** dūm na hawra e jebe 148,16% ko filitenoo ley hitaande wootoro. Ko hitaande aykananoo wo b **150 000 000 000**.

Ngal keɓal na holla beydaare e ko heɓanoo ley hitaande 2024. Ko naatunoo ley nden hitaande faa e ñannde 31 lewru sappo e diɗaɓurdu wo b **175 685 016 862,2**, ɗum na hawra e alkaɗara jeɓe 26,50%.

e oon wawtu, alkaɗara depansiiji fuu so kawritii na hawra e b **276 087 101 992,1** ammaa ko aykanoo depansiiji hakkunde lewru go’aburdu e sappo e diɗaɓurdu wo b **277 957 028 326**. Alkaɗara depansiiji ngadaaɗi na hawre e jeɓe 99,33%.

Ley lebbi tati nayabi hitaande 2025, kaalisi naatudo wo b **79 638 119 375**. Ko beydii e lebbi tati paltiiɗi na hawra e jeɓe 55,85%. Ngol beydagol na waawi yettireede saabu naatugol kaalisi Keesu kaalisi kanjeeje ko bantaare leydi (FMD), alakaɗara b **39 468 315 582 F CFA**, ɗum na hawri e jeɓe 49,56% e ko naati e oo wawtu.

II.2. Battaa kiilniido kumpital, finaatawaa, ñeeñal e yiilunde itta kumpa, goynoowo kibaaruuji guvernama yottinii jonnde nde kibaaru banngal wadugol weltaare Jeddiire ittanaande finaatawa ley ndewgu na wi’ee ESERSE (SRC) 2025 banngal segilaaji weltaare 22^{berde} Jeddiire ittanaande finaatawa leydi na wi’ee ESENSE (SNC Bobo 2026).

ESERSE (SRC) wadii hakkunde 06 lewru jeenayaburdu yahade 11 lewru sappo e go’aburdu hitaande 2025 ley ndewguuji leydi men 14 dii fu e tawta ley leyde janane 03 (Koduwaar, Mali e Niizeer).

E ko waawi hebaa e ESERSE (SRC) wo naatugol e ndee weltaare mbinndiide 1 874 ammaa ko winndinoo hitaande 2023 1 657. ndee beydaare na holla beydaare yidde Jeddiire ittanaande weltaare finaatawa leydi golloobe finaatawa e yimbe leydi.

Caggal burondirgol ngol pelle 128 e ngadoobe weltaare (ñeeñal gami), ñeenube 28 (ñemmbinoobe), dewte mbinndaade 112, dunkeebe defugol 49 e dunkeebe maaje 431 (Maaje finaatawa), bee woodi ko ittaa faa naata tewtugol Mbarjitaari Leydi banngal ñeeñal e binndi (GPNAL) ley ESENSE (SNC Bobo 2026).

Yimbe leydi men ngodube ley leyde janane wadden wakiili en 70 ngadoobe iri golleeji.

Ley weltaare laabi 22^{bal} jeddiire ittanaande finaatawa anniyaande wadeede yuuwde 25 lewru nayaburdu yahade ñannde 02 lewru joyaburdu hitaande 2026 ley Boobo-Julaso dow tobbere batu « **Finaatawa, hayaaku e anndingol darjaaji sifa nguurndam** ».

II.3. Battaa kiilniido sariya yottinii batu battaa en kibaaru banngal wadugol golleeji Jonnde mboowunde Deental depite en laamu fadde (ALT), nde hitaande 2025.

Ley jonnde hikkaare ndee, depitee en hiiñii anniya laluwaaaji capande tati e nay (34) ngaddaadi e ndee jonnde. Ley dii laluwaaaji anniyaadi, noogay e nay (24) woni ko tabintinaa (kooyaa), de keddiidi dii na ngoodi na hiiñee. Laluwaaaji didi woodi na saatee didabal.

Depitee en hiiñii golle Guvernema e banngal yamde de 6e lamndii Guvernema e yahugol lamndoo-6e ley golle. Ndee jonnde depitee teddiniraama du e konngol hooreejo battaa en dum won inde o holli no leydi ndii worri hannde e golleeji aykaadi, ñannde 14 lewru tataburdu hitaande 2025 dey Talkuru ayka keesu e faggudu ko kitaale (DPBEP) 2026-2028 kollaa.

III. HOKKUGOL LAAMU

III.1. HOKKUGOL LAAMU LEY SARWIISIJI LAAMU MAWDI

A. LEY BATTAA LEYDI KIILNIIDO HAWJU LAAMU LEYDI E YAADU

- Musey Sibiri de Isa **WEDIRAWGO, Matirikil 23 593 L**, Kawjo laamu yimbe 6olbe, kalaasi 2^{6o}, eselon 9^{6o}, hokkaama laamu Tinndinoowo battaa anndando golle ;
- Musey Ambroise **SOME, Matirikil 28 127 B**, Kawjo laamu yimbe 6olbe, kalaasi 2^{6o}, eselon 9^{6o}, hokkaama laamu Tinndinoowo battaa anndando golle ;
- Musey Mahamuudu **ZAMPALIGRE, Matirikil 215 227 G**, Dunkeejo sariya, kalaasi 1^{6o}, eselon 7^{6o}, hokkaama laamu Tinndinoowo battaa anndando golle.

B. LEY BATTARE HIILNIINDE FAGGUDU E KAALISI LAAMU

- Madam Elen Viviyen **BAMMBARA /YAGO, Matirikil 46 219 V**, Ensipekteere suudu kaalisi, kalaasi 2^{6o}, eselon 4^{6o}, Hokkaama laamu Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;
- Musey Loran **BAYALA, Matirikil 53 584 G**, Ensipekteere lampooji, kalaasi 1^{6o}, eselon 8^{6o}, hokkaama laamu Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;
- Musey Ahmed **ZAMPALIGRE, Matirikil 112 500 P**, Ensipekteere suudu kaalisi, kalaasi 1^{6o}, eselon 6^{6o}, hokkaama laamu Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;
- Musey Zidabu Zefiren Maari Konstanten **ZUURE, Matirikil 97 637 F**, Ensipekteere lampooji, kalaasi 1^{6o}, eselon 8^{6o}, hokkaama laamu

Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;

- Musey Mammadu **WATARA, Matirikil 59 666 G**, Ensipekteere suudu kaalisi, kalaasi 1^{bo}, eselon 11^{bo}, hokkaama laamu Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;
- Musey Delwennde Loran **YOGO, Matirikil 111 154 B**, Kawjo sarwiisiji kaalisi, kalaasi 1^{bo}, eselon 10^{bo}, hokkaama laamu Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;
- Musey Jisten Matiye **BADOLO, Matirikil 91 232 H**, Kawjo sarwiisiji kaalisi, kalaasi 2^{bo}, eselon 7^{bo}, hokkaama laamu Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;
- Musey Alasan **WEDIRAWGO, Matirikil 37 254 R**, Ensipekteere lampooji, kalaasi 1^{bo}, eselon 13^{bo}, hokkaama laamu Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;
- Musey Isiyaka **KABOORE, Matirikil 111 128 A**, Kawjo sarwiisiji kaalisi, kalaasi 1^{bo}, eselon 10^{bo}, hokkaama laamu Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;
- Musey Abubakaar **IDANI, Matirikil 52 157 H**, Kawjo sarwiisiji kaalisi, 1ere classe, 13^e eselon, hokkaama laamu Tuumtotoodo hawju kaalisi ley Sarwiisi mawdo kiilniido tuumtagol hawju kaalisi ;
- Musey Gotiye Usunkri **GULA, Matirikil 228 761 D**, Ensipekteere suudu kaalisi, kalaasi 1^{bo}, eselon 6^{bo}, hokkaama laamu Kawjo gineeji mawdo ley Sarwiisi kawjo luzin, jaagu e golle ñeeñal.

C. LEY BATTAARE HIILNIINDE NDEENAAGU

- Musey Hato Jil Modest **SIYAN, Militere mawdo (ofisiye)**, hokkaama laamu Tinndinoowo battaa anndando golle Kiilniido ko haabbodii e ndeenaagu ;

- Musey Ernest **KI, Matirikil 227 569 D**, Komiseere perensipal poliisi en , kalaasi 2⁶⁰, eselon 3⁶⁰, hokkaama laamu Tuumtotoodo sarwiisiji anndando golle ;
- Musey Eme **LANKOWANNDE, Matirikil 111 448 Y**, Komiseere perensipal poliisi en , kalaasi 2⁶⁰, eselon 3⁶⁰, hokkaama laamu Tuumtotoodo sarwiisiji anndando golle ;
- Musey Madi **WEDIRAWGO, Matirikil 119 417 T**, Komiseere poliisi en, kalaasi 2⁶⁰, eselon 2⁶⁰, hokkaama laamu Tuumtotoodo sarwiisiji anndando golle ;
- Musey Wendlasida S. Rishaar **BELEM, Matirikil 111 435 P**, Komiseere perensipal poliisi en, kalaasi 2⁶⁰, eselon 3⁶⁰, hokkaama laamu Tuumtotoodo sarwiisiji anndando golle ;
- Madam Ivet **NANNGA, Matirikil 101 223 Z**, Komiseere perensipal poliisi en , kalaasi 1⁶⁰, eselon 5⁶⁰, Hokkaama laamuTuumtotoodo sarwiisiji anndando golle ;
- Musey Lasane **WEDIRAWGO, Matirikil 111 739 P**, Liyetenan poliisi en, kalaasi 2⁶⁰, eselon 8⁶⁰, hokkaama laamu Tuumtotoodo ley Deental leydi hiilniingal tuumtagol poliisi en
- Musey Yewaya Aleks Seydu **ZUBGA , Matirikil 101 467 S**, Liyetenan poliisi en, kalaasi 2⁶⁰, eselon 8⁶⁰, hokkaama laamu Tuumtotoodo ley Deental leydi hiilniingal tuumtagol poliisi en.

D. LEY BATTAARE HIILNIINDE YIGIRAAGU E LEYDE JANANE

- Madam Nibe-Ne Eskolastik **SOME, Matirikil 59 228 R**, Nantinoowo haalaaji , kalaasi 1⁶⁰, eselon 12⁶⁰, Hokkaama laamu Hooreyaaku Sarwiisi nantingol e waylitingol haalaaji.

**E. LEY BATTAARE HIILNIINDE KUMPITAL, FINAATAWAA,
ÑEEÑAL E YIILUNDE ITTA KUMPA, GOYNOOWO
KIBAARUUJI GUVERNEMA**

- Musey Filip **DENDANE, Militere mawɗo (ofisiye)**, hokkaama laamu Tinndinoowo battaa anndando golle Kiilniido ko haɓɓodii e ndeenaagu ;
- Madam Serafin **SOME/MILLOGO, Matirikil 98 287 Z**, Konseye banngal annde dokkal kibaaru e haala, kalaasi 1^{bo}, eselon 8^{bo}, Hokkaama laamu Daraniido nele golle battaa ;
- Madam Noweli **KONNGO /SALUKA, Matirikil 216 714 W**, Konseye banngal golleeji finaatawa , kalaasi 1^{bo}, eselon 4^{bo}, Hokkaama laamu Hooreejo mawɗo Sarwiisi mawɗo kiilniido finaatawa e golle ñeeñal ;
- Musey Donnibo Zakoob **DA, Matirikil 111 119 R**, Kawjo sarwiisiji kaalisi, 2^e classe, 4^e eselon, hokkaama laamu Direkteere hawju golle e kaalisi ;
- Musey Ernest **DAWO, Matirikil 345 072 T**, Kawjo sarwiisiji yiilunde itta kumpa, kalaasi 1^{bo}, eselon 4^{bo}, hokkaama laamu Direkteere Sarwiisi hawju gollidal e kawtal jebe laamu ley Santiri ndewgu Afiriki kiilniido golle ñeeñal ñemmbingol SERAV/Afiriki (CERAV/Afrique) ;
- Musey Inusa **BELEM, Matirikil 117 272 Y**, Ndeenoowo e moyfɔnoowo suudu gineeji finaatawa, kalaasi 1^{bo}, eselon 5^{bo}, hokkaama laamu Direkteere kawjo talki, kibaaruuji e limle Santiri ndewgu Afiriki kiilniido golle ñeeñal ñemmbingol ;
- Musey Marcellin **ZANGO, Matirikil 216 768 G**, Konseye banngal golleeji finaatawa , 1ère classe, 8e eselon, hokkaama laamu Direkteere Aykagol, segilooji e ekkitagol golle.

F. LEY BATTAARE HIILNIINDE BANTAARE LUJINAAJI, JAAGU E GOLLE ÑEEÑAL

- Musey Ismayel Satirnen **PAARE, Matirikil 313 448 D**, Konseye banngal annde dokkal kibaaru e haala, kalaasi 1^{bo}, eselon 4^{bo}, hokkaama laamu Direkteere kawjo dokkal kibaaruuji e kawtal e e jebe dokkal kibaaru.

G. LEY BATTAARE HIILNIINDE JANNDÉ DOWUURE, TEWTUGOL ANNDÉ E GOLLITIRDI KESI

- Musey Sanwe Medaar **KIYENU, Matirikil 257 263 Y**, Jannginoowo pilotoodo, kategori P2, garaadi 1^{bo}, eselon 2^{bo}, hokkaama laamu Direkteere Sarwiisi kawjo darjaaji, talki ceedordí jannde e hawjagol mboodeefi ;
- Madam Punyala Awa **WOBA, Matirikil 257 221 K**, Jannginoowo pilotoodo, kategori P2, garaadi 1^{bo}, eselon 2^{bo}, Hokkaama laamu Hooreyaakujebe jannde dowuure de gonude e jeyal yimbe ;
- Musey Basiyaka **WATARA, Matirikil 271 431 Y**, Jannginoowo pilotoodo, kategori P2, garaadi 1^{bo}, eselon 2^{bo}, hokkaama laamu Direkteere kawjo jebe jannde laamu dowuure.

III.2. HOKKUGOL LAAMU LEY DEENTE E SARWIISIIJI LAAMU

Jonnde battaa en hokkii yimbe laamu ley Deentel hawju laamu :

- ley Sarwiisi leydi kiilniido hiisa e limle yimbe na raɓɓindiniraa Iyenesde (INSD) dow innde battaare hiilniinde faggudu e kaalisi laamu ;
- ley Sarwiisi leydi kawjiido lekkolji laamu jannde sawrugol yimbe na raɓɓindiniraa Iyenespe (INSP) e ley Lokotoroore Pala Iniversite mawnde (CHU-P) dow innde battaare hiilniinde cellal;
- ley Sarwiisi kawjo weltaare luumo leyde golle ñeeñal Wagadugu na raɓɓindiniraa Siyawo (SIAO) e ley Azansi burkina kiilniido sardiiji golle, fonndugol etirde e moy/yeefi ley golle anterepiriiziiji (ABNORM) dow innde battaare hiilniinde ɓantaare lujinaaji, jaagu e golle ñeeñal ;
- ley Iniversite Naazi BONI dow innde battaare hiilniinde jannde dowuure, tewtugol annde e gollitirdi kesi.

A. BATTAARE HIILNIINDE FAGGUDU E KAALISI LAAMU

Batu battaa e adii **dekere** Kolloowo hokkugol laamu Musey Towale Sibri **SORI, Matirikil 254 818 V**, Lokotoro mawdo (Medesen), Kawjo wakiili laamu leydi, dow innde battaare hiilniinde cellal ley deental hawju Sarwiisi leydi kiilniido hiisa e limle yimbe na rabbindiniraa Iyenesde (INSD) ko booyol laamu aranol ngol duubi tati (03).

B. BATTAARE HIILNIINDE CELLAL

Batu battaa en adii **dekereeji didi (02)**.

Dekere arano na holla hokkugol laamu Madam Aseta **SAMA, Matirikil 212 382 P**, Tuumtotoodo golle laamu, Kawjo wakiili laamu leydi, dow innde battaare hiilniinde gollanoobe yimbe leydi ley deental hawju Sarwiisi leydi kawjiido lekkolji laamu jannde sawrugol yimbe na rabbindiniraa Iyenespe (INSP) ko booyol laamu aranol ngol duubi tati (03), e loomto Musey Ismayel SAWADOGO.

Dekere didafo na holla hokkugol laamu Musey Kuwaku Makuwa **DA, Matirikil 111 105 F**, Ensipekteere suudu kaalisi, Kawjo wakiili laamu leydi , dow innde battaare hiilniinde gollanoobe yimbe leydi ley Deental hawju Lokotoroore Iniversite Pala mawnde (CHU-P) ko booyol laamu aranol ngol duubi tati (03).

C. BATTAARE HIILNIINDE BANTAARE LUJINAAJI, JAAGU E GOLLE ÑEEÑAL

Batu battaa en adii **dekereeji didi (02)**.

Dekere arano na holla heyɗintingol laamu Madam Arzuma Simon **LANKOWANDE, Matirikil 20 09 004 E**, Limoowo kaalisi, Kawjo wakiili golloobe ley Deental hawju du Sarwiisi kawjo weltaare luumo leyɗe golle ñeeñal Wagadugu na raɓɓindfiniraa Siyawo (SIAO) Ko ɓooyol laamu cakiterewol ngol duubi tati (03).

Dekere ɗiɗaɓo na holla heyɗintingol laamu Madam Lidi **ZONNGO /SANON, Matirikil 111 324 L**, Tinndinoowo banngal faggudu, Kawjo wakiili laamu leydi , dow innde battaare hiilniinde ɓantaare lujinaaji, jaagu e golle ñeeñal ley deental hawju Azansi burkina kiilniido sardiiji golle, fonndugol etirde e moyɗeeɗi ley golle anterepiriiziiji (ABNORM) Ko ɓooyol laamu cakiterewol ngol duubi tati (03).

D. BATTAARE HIILNIINDE JANDE DOWUURE, TEWTUGOL ANDE E GOLLITIRDI KESI

Batu battaa e adii **dekere** kolloowo hokkugol yimɓe dewtuɓe ɓe, Laamu kawjuɓe ley deental hawju Iniversite Naazi BONI (UNB) ko ɓooyol laamu aranol ngol duubi tati (03) .

KAWJO WAKIILI LAAMU LEYDI

Ley battaare hiilniinde sariya :

- Musey Adama **KAFANDO, Matirikil 130 307 L**, Golloowo sariya (mazistara).

KAWJO WAKIILI YEMRE NDEWGU LEYDI GUYRIKO KOKKITAANDE LAAMU

- Musey Brahma **ZERBA**, Matirikil 97 451 J, mawdo mbinndoowo talki kiite.

-

Howruujo Guvernema

-

Le Porte-parole du Gouvernement,

www.sig.gov.bf

-

-

Pegdwennde Zilbeer WEDIRAWGO

- Teddiniraado mbarjitaari Sevaliye dubal puccu

-